

лікування. Лікування лімфедими нижніх кінцівок на цей час продовжує залишатися не до кінця вирішеною проблемою в хірургії.

Метою роботи: є виявлення патологічних змін на ранніх стадіях та надання своєчасної комплексної терапії під контролем ультразвукової діагностики шкіри і об'єктивного комп'ютерного виміру шкіри та її ехогенності.

Матеріали та методи: Проаналізовано результати лікування 213 пацієнтів з лімфедемою та ліпідемою нижніх кінцівок. Вік пацієнтів від 17 до 62 років. Усі пацієнти були розподілені на 2 групи: контрольна група складала 140 хворих та основна – 73 хворих, в якій використовували ультразвукову діагностику шкіри та комп'ютерний вимір шкірної ехогенності, як скринінговий метод діагностики. Після якого призначали терапію: компресійний трикотаж II ступеня компресії та призначення венотоніків (Діосмін) на протязі 2 місяців.

Результати: В основній групі пацієнтів застосовувалася стандартна схема лікування, після комп'ютерного дослідження шкіри. Після 2-х місячного курсу лікування в основній групі спостерігаємо зменшення набряку в 2-3 рази та зупинку в прогресі початку розвитку варикозних захворювань; в контрольній групі – погіршення стану пацієнтів.

Висновки: Використання сонографічного дослідження шкірної ехогенності на різних стадіях розвитку хронічної венозної недостатності нижніх кінцівок дозволяє зменшити швидкість прогресування хвороби та поліпшити якість життя хворих.

ЦИФРОВА МАММОГРАФІЯ. ОЦІНКА ВИЯВЛЯЄМОСТІ КАЛЬЦИНАТІВ МОЛОЧНИХ ЗАЛОЗ ЗГІДНО СИСТЕМИ BI-RADS

DIGITAL MAMMOGRAPHY. EVALUATION OF DETERMINATION OF CALCINATES OF MAMMARY GLANDS ACCORDING THE BI-RADS SYSTEM

Снітко Д. С., Беляєв І. С.

Науковий керівник: к. м. н., доц. Васько Л. М.

Snitko D. S., Belyaev I. S.

Science advisor: doc. Vasko L. M., PhD

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава

Кафедра онкології та радіології з радіаційною медициною

Актуальність. Рак молочних залоз (РМЗ), знаходячись на першому місці в структурі онкологічної захворюваності та смертності в Україні, являється однією з найбільш актуальних проблем сучасної охорони здоров'я. Тому надзвичайно актуальним постає виявлення ранніх форм РМЗ, що значно збільшує шанси на своєчасне і більш ефективне лікування. Слід відмітити, що 55,4% доклінічних форм (неінвазивний рак) РМЗ діагностуються тільки за наявності кальцинатів, а значна частина інвазивних карцином включає кальцинати. В такому випадку важливо диференціювати кальцинати при добро- та злоякісних процесах. Переважна більшість кальцинатів не візуалізується при УЗД, а ті що виявляються неможливо адекватно оцінити цим методом. Цифрова маммографія дозволяє не тільки візуалізувати кальцинати від 0,1мм, але і описати їх морфологічну будову та розподіл в тканинах молочних залоз (МЗ). У 2013 році вийшло 5 видання радіологічного атласу системи BI-RADS з оновленими рекомендаціями щодо оцінки кальцинатів МЗ.

Тому **метою** нашого дослідження стало вивчення можливостей цифрової маммографії у виявленні кальцинатів МЗ та їх характеристик згідно системи BI-RADS для підвищення ефективності ранньої діагностики РМЗ.

Матеріали та методи. До уваги було взято результати маммограм 73 жінок віком від 38 до 73 років, що проходили обстеження в медичному лікувально-діагностичному центрі «Медіон» м. Полтави. Маммографію виконували на апараті Mammomat 3000 Nova фірми Siemens в стандартних проєкціях з подальшим описанням маммограм із застосуванням стандартизованої термінології згідно шкали BI-RADS. Кальцинати оцінювали по формі, кількості, розміру та розподілу в МЗ. Гістологічну верифікацію отримано у всіх пацієнток.

Результати та їх обговорення. В результаті проведеного дослідження виявлено кальцинати з ознаками доброякісності у 52 (71,2%) жінок. Це були звапнення кіст у 28,9% випадків, інволютивних фіброаденом – у 15,4% випадків, після оперативного лікування – у 3,8%. В тому числі у 44,3% жінок встановлено кальцинати при мастопатіях, у 5,7% - при гранулематозному маститі, посттравматичні – у 1,9%. Кальцинати з ознаками злоякісності виявлено у 21 (28,8%) жінок Так кластерні поліморфні кальцинати (38,1%) характерні для неінвазивних форм РМЗ. Інвазивні карциноми візуалізувались як об'ємне утворення з поліморфними кальцинатами розміром 0,1-1,0мм у 61,9% жінок. Згідно виявлених променевих ознак 52 жінкам встановлено категорію BI-RADS 2 – доброякісні ураження (ймовірність РМЗ 0%), категорію BI-RADS 4 – підозріла патологія (ймовірність РМЗ від 2 до 90%) - у 7 обстежених жінок, категорію 5 – висока підозра на малігнізацію (ймовірність РМЗ 90%) – у 9 жінок, категорію 6 – гістологічно верифікований рак – у 5.

Висновки. Таким чином, цифрова маммографія являється високоінформативним методом візуалізації кальцинатів МЗ, що дозволяє підвищити ефективність ранньої діагностики РМЗ, покращуючи якість лікування та значно знижуючи рівень смертності жінок з цією патологією. А достовірна характеристика розподілу та морфології кальцинатів дозволяє виставити оптимальну категорію системи BI-RADS з подальшими рекомендаціями щодо ведення пацієнток.